

“Döngel ekonomi ” ! / Ergün ÖZALP

Son birkaç yıldır Türkiye ekonomisinin kriz sürecine girdiğini, akli başında herkes söylüyordu. Durumun 2002 ve 2008 krizlerindeki gibi olmadığı “teğet geçecek” söylemiyle geçirilemeyecek boyutta ve derinlikte yapısal bir krizle yüzyüze olduğu, açıktı. Gelinek yerde, Cumhuriyet tarihinin en derin krizinin yaşandığını kabul etmeyen kalmadı.

” Psikolojik ” “ dış manüplasyon var ” söylemiyle krizin üstünü örtmeye çalışan , krizin gerçek sorumlusu olan iktidar ; Mc Kinsey’in kapısına dayandı; ipotek karşılığı borç ve kredi bulmak için, emperyalist ülkelerin IMF ya da, onların tetikçisi kurumlarının eşliğini aşındırmaya başladı. Ekonomi ve ‘varlık fonu’ artık doğrudan emperyalist firmaların insafına ve yönetimine bırakıldı, bunu Osmanlı’nın son dönemindeki *Duyun-u Umumiye’ ye* (Alacaklı olan devletlerin gelir kaynaklarını yönetmesi) kuruluna benzetenler, haklı olarak var. Kısaca ekonomi konkardato ilan etti, hacizciler çağrıldı, belediyelere kayyum atayan Tayyip yönetiminin bu kez kendisine kayyum atanmış oldu.

Aslında bu durum, daha önceki kriz süreçlerini, traji- komik tarzda eleştiren Ahmet Uğurlu ve Metin Akpınar’ın başrollerini oynadığı 2005 yapımı “*Döngel kerhanesi*” filmi; akıllara getiriyor. (*Filmi izlemek isteyenler youtube’ tan bulabilirler*) Film özetle, Rus Mafyasına para kaptıran Döngel Eğlence Tesisleri patronunun haracı vermek için, bankadan ipotek karşılığı kredi almasıyla başlar. Daha sonra banka patronu bankanın içini boşaltarak kayıplara karışır. Maliye, bankaya el koyar ve bankada parası batan vatandaşların parasının geri ödenebilmesi için, bankayı devralır. Fakat bankanın kredi verdiği firmalar da naylondur. Kurtarma fonunun elinde sadece, ipotekli olan ‘*Döngel Eğlence Tesisleri*’ vardır. Bakan, kurtarma fonundan siyasal mezunu müfettiş Keskin’i, Döngeli kurtarmak üzere kayyum olarak görevlendirir. Keskin burasının normal bir tesis olmadığını, kerhane olduğunu öğrenince görevi bırakmak ister. Fakat bakanlığın ve istiklal savaşı gazisi olan babasının baskılarına dayanamaz, bu ‘vatani görev’i kabul eder. İşletmeye yeni binalar yapılır, devletin açık çekiyle İstanbul’dan yeni hayat kadınları toplanır. Enternasyonal bir işletme olarak yeniden işe başlayan Döngel Kerhanesi’nin iş hacmi, ciro ve kârları artar, hatta vatandaşlarda, bankadaki batık paralarının bu sayede ödeneceğini düşünerek; işletmede çalışan hayat kadınlarına yardımcı olur. Başbakanın yeğeni de canla başla firmada eleman olarak çalışır. İşletme, Avrupa Birliği denetiminden de tam not alır. Sonuçta bu başarısından dolayı Keskin, CİA ve derin devletin baskıyla Irak’ı ve Ortadoğu’yu kurtarmak için de göreve çağrılır. Keskin, ‘*tek şartım var, kendi ekibimi kurarım öyle giderim*’ der, ekibiyle yola çıkar. Ve film burada biter: Ama filmde önemli bir replik vardır. Mafyaya para kaptıran Bertan abiyi (Metin Akpınar) teselli etmeye çalışan işletmenin ayyaş doktoru ; “*Üzülme Bertan, Ankara mağdurun yanındadır, Ankara şimdiye kadar hangi pezevengi yalnız bırakmış ki seni bıraksın* ” der. Evet , Ankara yine pezevenklerini yalnız bırakmıyor. Vatandaşa dolarla kira sözleşmesi yapmak yasaklandı , ama T. Erdoğan yabancı sermayeyi ve yandaşı büyük firmaları, bu yasaktan muaf tuttıklarını belirten bir KHK çıkardı. İşsizlik fonundaki emekçilerin birikimini, borçlarını ödeyemeyen büyük patronlara peşkeş çekti.

Ama Türkiye ekonomisi ‘*Döngel Kerhanesi*’, Filipinler ekonomisi değil ki, üretim olmadan sadece turizm ve fuhuş ekonomisiyle ayağa kaldırılınsın! Şu anda sözkonusu olan “*Döngel Kerhanesi*” gibi tikel bir işletme değil, başına kayyum atanan, konkardato ilan etmiş olan Türkiye ekonomisidir. Alacaklı tekeller ve ülkeler ; 450 milyar doları aşkın borçlarını tahsil etmek derdine düşmüştür..Teşbihte hata olmaz ama gerçek daha acıtır. Görülen o ki; emperyalist

tekeller, ister Washington ister Berlin, ister Londra merkezli olsun, hiçbir ülke de, kendi pezevenğini gerçekte ortada bırakmıyor. Kendi "Keskin abi" lerini , "Derviş"lerini Mc Kinseylerini, İMF kayyumlarını " *Ekonomiyi Kurtarmak*", alacaklarını garanti altına almak üzere; derhal yolluyor..

Vatandaş intihar ediyor, pazarcılar artık fiyatları yarım kilo üzerinden etiketliyor, işletmeler konkardato ilan ediyor, Fabrikalar üretimi düşürüp tatile giriyor, bazı işletmeler borçlardan kurtulmak için fabrikalarını yakmaya başlıyor .Enflasyonu %24.5 diye açıkladığı için TÜİK başkanı görevden alındı. Herşeye % 100 zam gelmiş durumda, işsizlik artıyor, işten çıkışlar çoğalıyor.Durum, krizin başında olunmasına karşın, daha da kötüleşeceğe benziyor. Öte yandan gelir dağılımı giderek daha da bozuluyor. Son bir yıl içinde bankada milyonları bulunan milyonerlerimizin sayısı; sadece yurt içinde 33 bin arttı.Toplam Türkiye milyonerlerinin sayısı 192 bine yükseldi.

Cumhuriyet tarihi boyunca, ermeni ve rum mallarına el koyarak, yağmalayarak böylesi bir sermaye birikimi üzerinden yapısal olarak oluşan Türk Burjuvazi,1929 dünya bunalımını Sovyet Rusyası'nın yardım ve desteğiyle atlatırken; 2. Dünya savaşı sonrası, Marshall yardımıyla palazlandırıldı.Türkiye ekonomisi ve siyaseti , yabancı sermaye ile gerdeğe girdi. Türkiye'de geliştirilen işbirlikçi kapitalizm, montaja dayalı ekonomi ve NATO dayatmalarıyla bugüne geldi. Her tıkanıdığı ve krize girdiği dönemlerde , ister ithal ikameci, ister iharcata dönük ekonomi politikaları uygulansın; krizlerin yükünü halka bindirmek için sıkıyönetim, darbe, katliamlar devreye sokuldu. 27 Mayıs, 12 Mart, 2, 12 Eylül, 28 Şubat, 15 Temmuz vb darbeler yapıldı. Burjuvazinin, ordularının, faşist cuntaların yapacağı bir şey kalmadı? Sadece Kürtleri yoketme üzerinden, halkı şöven duygularla birleştirmeye çalışarak, Suriye ve Irak'ta savaş ekonomisini sürdürerek sonlarını uzatmaya çalışıyorlar. Onların tek bildiği seçenek, baskı ve zulüm yoluyla, yoksul halk çocuklarının kanı üzerinden sermayenin bekçiliğini yapmak!

Fakat unutulmasın ki, aç kitlelerin, gün gelince ne yapacağı da belli olmaz. İşçi sınıfının ve emekçilerin de, sermayenin bu özetlediğimiz baskı ve talan seçeneği karşısında; krizin yükünü üstlenmemek ve sermayeye ödetmek için; işsizliğe, zamlara ve baskılara, adaletsizliğe karşı, demokrasi ve özgürlük istemleriyle ; topyekün kenetlenerek direnmekten başka bir seçeneği kalmamıştır.

(Ekim / 2018 arkadaş)